

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Michala Jantoše a soudkyň Mgr. Barbory Berkové a JUDr. Markéty Fialové ve věci

žalobce: **Ing. M. B.**, narozený dne X
bytem X
zastoupený advokátem Mgr. Karlem Lažou
sídlem Stará cesta 676, 755 01 Vsetín

proti
žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**
sídlem třída Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín

za účasti: **Č. D., a. s., IČO X**
sídlem T. 874/8, X D.

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 2. 2025, č. j. KUZZL 996/2025

takto:

- I. **Zamítá se** žaloba, aby soud zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 2. 2025, č. j. KUZZL 996/2025 v rozsahu, jímž žalovaný zamítl odvolání žalobce proti výrokům I. a III. rozhodnutí Městského úřadu Valašské Meziříčí ze dne 11. 7. 2024, č. j. MeUVM 079990/2024, a tyto výroky potvrdil.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoba zúčastněná na řízení **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

A) Vymezení věci

1. Městský úřad Valašské Meziříčí (dále „vyvlastňovací úřad“) vydal dne 11. 7. 2024 rozhodnutí č. j. MeUVM 079990/2024, jehož výrokem I. omezil vlastnické právo žalobce k částem pozemků parc. č. X a XA, oba v k. ú. X, obec X, a to zřízením práva odpovídajícího věcnému břemeni ve prospěch vyvlastnítele Č. D., a. s. pro uskutečnění a následné provozování Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

podzemního vedení vysokého napětí a vedení optické infrastruktury – vlastní telekomunikační sítě provozovatele distribuční soustavy, včetně všech součástí a příslušenství, vymezených v rozhodnutí Městského úřadu Valašské Meziříčí ze dne 18. 8. 2022, dále výrokem II. stanovil za toto omezení jednorázovou náhradu ve výši 120 Kč a výrokem III. určil, že vyvlastnitel je povinen zahájit uskutečňování účelu vyvlastnění nejpozději do 4 let od právní moci tohoto rozhodnutí.

2. Proti rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu podal žalobce odvolání, které žalovaný v záhlaví specifikovaným rozhodnutím zamítl a rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu potvrdil.
3. Správní orgány rozhodovaly ve věci podle zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), podle zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby strategicky významné infrastruktury (dále „zákon o urychlení výstavby“) a podle zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon).

B) Shrnutí obsahu podání účastníků a vyvlastnitel

4. Žalobce se žalobou domáhal zrušení všech výroků rozhodnutí žalovaného. V žalobě uplatnil tyto žalobní body: (i) vyvlastňovací úřad rozhodl na základě zjevně neurčité žádosti vyvlastnitel; (ii) vyvlastňovací úřad rozhodl nad rámec žádosti vyvlastnitel; (iii) žalovaný neseznámil žalobce s novými podklady rozhodnutí, vycházel z tvrzení vyvlastnitel uvedených až po koncentraci řízení a při svém rozhodování vzal v úvahu skutečnosti, které nevyplývají z obsahu správního spisu; (iv) žalovaný rozhodl o rozsahu omezení vlastnického práva v rozporu s obsahem správního spisu; (v) správní orgány nezohlednily ochranné pásmo; (vi) správní orgány nepřihlédly k námitce žalobce, že požadovaného účelu vyvlastnění lze dosáhnout jinak, způsobem méně zasahujícím do jeho vlastnického práva, resp. tuto otázku ani nemohly posoudit pro nedostatečná tvrzení vyvlastnitel o účelu vyvlastnění.
5. Žalovaný navrhl, aby krajský soud žalobu zamítl, přičemž odkázal na obsah žalobou napadeného rozhodnutí. Konkrétní vyjádření žalovaného k jednotlivým žalobním bodům uvede soud až níže při jejich vlastním vypořádání.
6. Žalobce následně v replice rozporoval zejména tvrzení žalovaného, že přílohy k žádosti jsou její součástí. Při vyvlastnění vzniká vyvlastniteli soukromoprávní oprávnění užívat cizí pozemek, takže je pode žalobce na něm, aby přesně konkretizoval, jaké oprávnění pro konkrétní stavbu potřebuje. Závěrem dodal, že žalovaným citovaná judikatura k § 3 odst. 7 zákona o urychlení již byla překonána.
7. Vyvlastnitel navrhl, aby soud žalobu zamítl. Jeho reakci na žalobní body soud také uvede níže.

C) Posouzení věci krajským soudem

8. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Za splnění podmínek § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodl soud ve věci bez jednání.
9. Před vlastním vypořádáním žalobních bodů krajský soud s ohledem na rozsah a detailnost argumentace žalobce předesílá, že povinností správního soudu není reagovat na každý dílčí argument uplatněný v podání a ten obsáhle vyvrátit. Jeho úkolem je uchopit obsah a smysl

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

argumentace účastníka řízení jako celku a vypořádat se s ní (viz rozsudek NSS ze dne 3. 4. 2014, č. j. 7 As 126/2013-19). Nic přitom nebrání soudu v tom, aby si namísto opisování již opakovaně vyřčeného a snahy uchopit posuzovanou otázku originálně osvojil závěry žalovaného souhlasnou poznámkou a odkázal na ně (viz rozsudek NSS ze dne 27. 7. 2017, čj. 3 Azs 288/2016-16, bod 12).

Neurčitost žádosti

10. Žalobce předně namítal, že vyvlastnitel v žádosti nekonkretizoval, jaké omezení vlastnického práva žalobce požaduje.
11. Krajský soud z obsahu správního spisu zjistil, že vyvlastnitel v žádosti o vyvlastnění ze dne 16. 4. 2024, a to v čl. IV bodě 2 (nikoli bodě 3, jak tvrdí žalobce v žalobě) uvedl nejen to, že omezení vlastnického práva požaduje pro „realizaci a následné provozování stavby: podzemní vedení vysokého napětí a vedení optické infrastruktury – vlastní telekomunikační síť PDS, která se po svém vybudování stane součástí distribuční soustavy vyvlastnítele“, nýbrž i to, že pro tuto stavbu vydal Městský úřad Valašské Meziříčí dne 18. 8. 2022 územní rozhodnutí č. j. MeUVM 154467/2022, které nabylo právní moci dne 19. 12. 2022 a v němž je stavba označena názvem „VM-Podlesí, propoj VN242 a VN229, VNV, VNK“, a dále pak v čl. IV bodě 4 žádosti uvedl, že omezení vlastnického práva formou věcného břemene k části pozemků parc. č. X a XA v k. ú. X žádá v rozsahu 11 m² na pozemku parc. č. X a 54 m² na pozemku parc. č. XA, vymezeném geometrickým plánem č. 1479-703118/2023, který je přílohou žádosti.
12. Dále z obsahu správního spisu vyplývá, že vyvlastňovací úřad dne 24. 4. 2024 doručil žalobci uvědomění o zahájení vyvlastňovacího řízení ze dne 22. 4. 2024, č. j. MeUVM 045229/2024, v němž právě všechny výše v žádosti zmíněné údaje o stavbě a požadovaném rozsahu omezení vlastnického práva žalobce uvedl.
13. Žalobce již v námitkách proti vyvlastnění namítal, že je žádost je neurčitá, neboť z ní není patrné, kolik a jaký typ kabelů vysokého napětí a optické infrastruktury může oprávněný z věcného břemene do jeho pozemku umístit, a že patrná z žádosti není ani doba trvání věcného břemene.
14. Vyvlastňovací úřad dle zjištění soudu na tuto námitku reagoval na str. 14 svého rozhodnutí a shledal ji nedůvodnou. Poukázal na přílohy žádosti a vysvětlil, že byl předmět řízení hodnocen v kontextu všech doložených podkladů, zejména pak akcentoval územní rozhodnutí ze dne 18. 8. 2022, jakož i skutečnost, že žalobce byl účastníkem územního řízení, a dále uvedl, že zákon o vyvlastnění nevyžaduje, aby žádost o omezení vlastnického práva obsahovala výrok rozhodnutí. Následně právě ze zmíněného územního rozhodnutí ocitoval konkrétní pasáže přesně specifikující, jaké typy kabelů budou do pozemku žalobce umístěny. K době trvání omezení vlastnického práva pak vyvlastňovací úřad na str. 15 svého rozhodnutí odkázal na sdělení vyvlastnítele při ústním jednání, charakter distribuční soustavy, čl. III bod 4 smlouvy o zřízení věcného břemene i samotné územní rozhodnutí, v němž je stavba koncipována jako trvalá, přičemž ze všech těchto podkladů uzavřel, že omezení vlastnického práva žalobce je požadováno na dobu neurčitou.
15. Žalovaný na str. 7 napadeného rozhodnutí k námitce neurčitosti žádosti uvedl, že se ztotožňuje s argumentací vyvlastňovacího úřadu, že přílohy jsou součástí žádosti a lze z nich vycházet při posuzování, zda vyvlastňovací úřad žádosti vyhoví či nikoliv.

16. Podle žalobce však žalovaný nesprávně aproboval závěr vyvlastňovacího úřadu o tom, že lze při stanovení obsahu věcného břemene vycházet i z příloh žádosti, neboť v řízení o žádosti je vyvlastňovací úřad vázán jejím obsahem, přičemž hodnotil-li tento až ve svém rozhodnutí, co je vlastně předmětem řízení, nepřipustně zasáhl do procesních práv žalobce, jenž do té doby nevěděl, o jakých konkrétních obsahových omezeních se vlastně rozhoduje. Žalovaný měl tudíž podle žalobce již pro tuto vadu rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu zrušit. Neurčitost žádosti se podle žalobce projevuje pak i ve výroku rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu a v odůvodnění správních orgánů obou stupňů, neboť vyvlastnitel ani správní orgány nejsou schopni rozklíčovat, co vlastně vyvlastnitel chce, co potřebuje a co mu náleží i bez vyvlastnění a pokaždé uvádějí něco jiného.
17. Žalovaný ve vyjádření k žalobě dodal, že body, které podle žalobce nejsou patrné ze žádosti, jsou obsahem územního rozhodnutí ze dne 18. 8. 2022, které vzešlo z řízení, jehož byl žalobce účastníkem a s parametry stavby v něm byl seznámen. Žalobcem vyžadovaná specifikace není podle žalovaného ve vyvlastňovacím řízení přípustná. Dále dodal, že od zahájení vyvlastňovacího řízení nebyl rozsah omezení vlastnického práva měněn.
18. Žalobce naopak v replice namítl, že přílohy byly jen důkazními prostředky k prokazování naplnění některých podmínek pro vyvlastnění, nikoliv nedílnou součástí žádosti, přičemž vyvlastnitel ani v žádosti neuvedl, že požaduje vyvlastnění podle konkrétní přílohy. V případě správnosti tvrzení žalovaného by byl podle žalobce nedílnou součástí žádosti i návrh smlouvy o zřízení věcného břemene, vyvlastňovací úřad však rozhodl o vyvlastnění nad rámec této smlouvy.
19. Podle vyvlastnitelky byla žádost určitá a hodnotí se jako celek včetně příloh. Nezbytnými přílohami žádosti o vyvlastnění jsou například i veřejnoprávní povolení stavby či geometrický plán vymezující prostorový rozsah požadovaného omezení vlastnického práva – bez patřičného hodnocení těchto dokumentů nelze vydat rozhodnutí ve věci samé. Musejí tedy být posuzovány společně s vlastním textem žádosti o vyvlastnění. Jiná situace by nastala, pokud by vyvlastňovací úřad vycházel ze skutečností nacházejících se mimo správní spis, což však nenastalo. Požadavek žalobce na vymezení detailních parametrů plánované stavby (včetně např. přesného typu použitého optického kabelu) označil vyvlastnitel za zcela nepřiměřený a zdůraznil vázanost územním rozhodnutím. Dále vyvlastnitel zdůraznil, že sám musí zároveň respektovat technické aspekty provozování sítě distribuční soustavy v elektroenergetice, přičemž v nadepsaném případě plánuje výstavbu propojení linek vysokého napětí. Umísťování kabeláže velmi vysokého napětí by v takovém případě bylo nelogické, a navíc stavebně-technicky jen krajně obtížně realizovatelné.
20. Žalobní bod není důvodný.
21. Podle § 18 odst. 1 zákona o vyvlastnění lze vyvlastňovací řízení zahájit jen na žádost vyvlastnitelky, jež podle odst. 2 musí obsahovat kromě náležitostí stanovených zvláštním právním předpisem zejména a) označení pozemku nebo stavby, jichž se vyvlastnění týká, a práv třetích osob na nich váznoucích, b) doložení skutečností nasvědčujících tomu, že byly splněny podmínky pro vyvlastnění (§ 3 až 5), c) údaj o tom, jakého vyvlastnění se vyvlastnitel domáhá, a d) údaj o tom, v jaké lhůtě a jakým způsobem vyvlastnitel zahájí uskutečňování účelu vyvlastnění. Dále odst. 3 téhož ustanovení obsahuje výčet povinných příloh žádosti, mezi nimiž jsou uvedeny mj. geometrický plán, navrhuje-li se vyvlastnit část pozemku, a dále rozhodnutí o povolení záměru, je-li vyžadováno a není-li stavební úřad, který je vydal, současně vyvlastňovacím úřadem (což byl právě uvedený případ).

22. Z výčtu obsahových náležitostí žádosti je tedy zřejmé, že podle § 18 odst. 2 písm. c) zákona o vyvlastnění postačuje, aby žadatel v žádosti uvedl „údaj o tom, jakého vyvlastnění se domáhá“, což podle závěru krajského soudu vyvlastnitel v nyní posuzované věci bohatě splnil specifikací uvedenou výše v odst. 11. Vyvlastnitel podle krajského soudu jednoznačně konkretizoval, jaké omezení vlastnického práva žalobce požaduje. Vzhledem k tomu, že zákon o vyvlastnění předepisuje povinné přílohy žádosti, logicky počítá s tím, že z těchto příloh bude vyvlastňovací úřad vycházet, a naopak nevyžaduje, aby konkrétní údaje o prostorovém a technickém řešení stavby zjištělné z povinných příloh (územního rozhodnutí a geometrického plánu) byly žadatelem přepisovány do textu žádosti. Závěr správních orgánů, že přílohy žádosti jsou její nedílnou součástí, je tudíž správný. Žalobci, který byl (aktivním) účastníkem územního řízení, z nějž v žádosti uvedené územní rozhodnutí vzešlo, muselo být z údajů uvedených v žádosti zcela zřejmé, jaký obsah a rozsah omezení jeho vlastnického práva vyvlastnitel žádá, přičemž přílohou žádosti byl i specifikovaný geometrický plán.
23. Krajský soud tudíž také souhlasí s vyvlastnitelem, že obavy žalobce, že s ohledem na absenci specifikace kabelů přímo v textu žádosti získal vyvlastnitel možnost svévolně umístit na pozemky žalobce jakoukoli kabeláž (i velmi vysokého napětí), jsou liché, neboť je vyvlastnitel vázán územním rozhodnutím, jež závazně stanovuje přípustné technické řešení stavby podle schválené projektové dokumentace.
24. Lze tak uzavřít, že žádost o vyvlastnění byla dostatečně určitá a žalobce byl srozumitelně informován o tom, v jakém rozsahu žádá vyvlastnitel omezit jeho vlastnické právo. Předmět řízení byl vymezen jednoznačně, žalobce od počátku vyvlastňovacího řízení věděl, o jakých konkrétních obsahových omezeních se rozhoduje, a tudíž nebylo nijak zasaženo do jeho procesního práva vyjádřit se k požadovanému omezení. Současně souhlasí krajský soud s žalovaným, že předmět řízení nedoznal v průběhu vyvlastňovacího řízení žádných změn.

Překročení žádosti a zamezení možnosti předložit znalecký posudek

25. Vyvlastňovací úřad dále podle žalobce v rozporu s vázaností žádostí omezil vlastnické právo žalobce nad její rámec tím, že při vymezení účelu vyvlastnění a samotného věcného břemene uvedl obsah, který vyvlastnitel nepožadoval a který nebyl ani v návrhu smlouvy před zahájením vyvlastňovacího řízení. Žalobce se tudíž k takto definovanému vyvlastnění nemohl vyjádřit, neboť z žádosti ani jejích příloh neměl tušení, že se o takovém omezení vůbec rozhoduje, čímž došlo k zásahu do jeho procesních práv. Konkrétně se podle něj jedná o tyto formulace ve výroku I. rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu: 1) „*včetně všech součástí a příslušenství*“, 2) „*a dále spočívající v právu vyvlastnítele provozovat, opravovat a udržovat součástí této distribuční soustavy na dotčeném pozemku, resp. právo vyvlastnítele provádět na součástí distribuční soustavy na dotčeném pozemku úpravy za účelem její výměny, obnovy, modernizace nebo zlepšení výkonosti, včetně jejího odstranění*“, a 3) „*Šíře věcného břemene je v geometrickém plánu vyznačena a zahrnuje manipulační prostor pro pohyb osob, dělníků, stavebních strojů a prostor pro uložení materiálu a šíři výkopu a protlak*“.
26. Krajský soud zjistil, že obsahově totožnou námitku uplatnil žalobce v odvolání, přičemž žalovaný na ni reagoval na str. 7 napadeného rozhodnutí tak, že „*se nejedná o rozšíření požadovaného rozsahu věcného břemene, ale pouze o jeho větší specifikování, které vyplývá i z jiných právních předpisů a věcné břemeno nebylo stanoveno ve větším rozsahu, než v jakém by odvolatel s ohledem na znění právních předpisů byl věcné břemeno povinen strpět*“. Dále pak uvedl, že žalobce byl o rozsahu omezení jeho vlastnického práva dostatečně informován

v uvědomění o zahájení vyvlastňovacího řízení ze dne 22. 4. 2024, a následně i při ústním jednání dne 19. 6. 2024, takže měl několik možností se s podrobnějším rozsahem seznámit v průběhu řízení, což podle protokolu o nahlížení do spisu ze dne 15. 5. 2024 také učinil.

27. V žalobě žalobce namítl, že žalovaný neuvedl, které právní předpisy myslí, přičemž poukázal na skutečnost, že z § 1267 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, vyplývá, že příslušná oprávnění musí být výslovně ujednána a nejsou standardem obsahu služebnosti inženýrské sítě. Současně byl žalobce dle svého tvrzení popsáním postupem vyvlastňovacího úřadu zbaven možnosti předložit vlastní znalecký posudek, neboť obsah omezení vlastnického práva, jenž má vliv na ocenění, neznal.
28. Žalobní bod je nedůvodný.
29. Žalobcem zmíněné formulace ve výroku rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu krajský soud shodně s žalovaným nepovažuje za překročení žádosti. Vázanost správního orgánu žádostí nezamezuje správnímu orgánu v tom, aby uvedl ve výroku rozhodnutí jakýkoli zpřesňující údaj, který žadatel v žádosti výslovně nezmínil. Žalovanému lze sice vytknout, že přímo na str. 7 napadeného rozhodnutí při vypořádání s danou odvolací námitkou neoznačil konkrétní právní předpisy, na jejichž základě zpřesnil obsah zřizovaného omezení vlastnického práva, avšak tento nedostatek nezpůsobuje nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, jež by měla být důvodem jeho zrušení soudem. Žalovaný totiž na str. 5 a 6 napadeného rozhodnutí citoval příslušná ustanovení energetického zákona, z nichž je zřejmé, že zpřesnění obsahu právně neurčitěho pojmu „provozování“ distribuční soustavy provedl vyvlastňovací úřad ve smyslu § 25 odst. 1 a 3 písm. e) energetického zákona.
30. Podle § 25 odst. 1 písm. a) energetického zákona *provozovatel distribuční soustavy se zřetelem k využití energeticky účinných technologií zajišťuje spolehlivé provozování, obnovu a rozvoj distribuční soustavy na území vymezeném licencí. Podle odst. 3 písm. e) téhož ustanovení provozovatel distribuční soustavy má právo v souladu se zvláštním právním předpisem zřizovat a provozovat na cizích nemovitostech zařízení distribuční soustavy, přetínat tyto nemovitosti vodiči a umísťovat v nich vedení.*
31. Krajský soud se tudíž ztotožňuje s vyvlastnitelem (viz jeho vyjádření k žalobě), že ve výroku vyvlastňovacího úřadu zmíněné provádění údržby, výměny, obnovy i modernizace zařízení distribuční soustavy jsou nedílnou součástí jejího provozování a naplnění požadavků § 25 odst. 1 písm. a) energetického zákona, aby bylo zajištěno *spolehlivé* provozování, obnova a rozvoj distribuční soustavy. Zmínil-li tedy vyvlastňovací úřad právě tento obsah pojmu „provozování“ distribuční soustavy ve výroku svého rozhodnutí výslovně, nepřekročil tím v žádosti uvedený požadavek vyvlastnítele (viz čl. IV bod 2 žádosti), aby mu bylo umožněno na pozemku žalobce stavbu nejen realizovat, ale také ji následně provozovat. Žalobcem zmíněný § 1267 odst. 2 občanského zákoníku přitom podle krajského soudu na nyní řešený případ nedopadá, neboť se vztahuje na smluvně zřízené služebnosti inženýrských sítí, nikoli na případ nuceného omezení vlastnického práva. Lze tak uzavřít, že žalobce znal (měl znát) ex lege vyplývající obsah navrhovaného omezení jeho vlastnického práva a vyvlastňovací úřad nepřekročil rozsah žádosti vyvlastnítele.
32. K tvrzené nemožnosti podání vlastního znaleckého posudku žalovaný na str. 9 napadeného rozhodnutí v souladu s obsahem správního spisu uvedl, že vyvlastňovací úřad splnil v uvědomění o zahájení vyvlastňovacího řízení ze dne 22. 4. 2024 svou povinnost poučit

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

žalobce o právu předložit vlastní znalecký posudek, avšak žalobce tohoto práva nevyužil. Jelikož soud již výše uzavřel, že žádost byla dostatečně určitá a navrhované omezení vlastnického práva pro žalobce zjititelné, nelze než uzavřít, že mu v pořízení vlastního znaleckého posudku pro stanovení náhrady za omezení vlastnického práva nic nebránilo.

33. V této souvislosti pak vyvlastnitel ve vyjádření k žalobě správně zdůraznil, že náhrada za omezení vlastnického práva v elektroenergetice neřeší obsahový rozsah takového omezení, neboť stanovení její výše znaleckým posudkem je podle § 96 odst. 12 energetického zákona vymezeno oceňovacími předpisy, jež stanovují výši náhrady na základě kategorií nesouvisejících s obsahovým rozsahem věcného břemene, ale na základě např. druhu zatěžovaného pozemku, prostorového rozsahu zatížení apod., přičemž odlišně konstruovaný znalecký posudek by byl rozporný s uvedeným ustanovením, a tím pádem nepoužitelným pro vyvlastňovací řízení. Krajský soud pak také souhlasí s tvrzením vyvlastnitel, že předkládání vlastních znaleckých posudků vyvlastňovanými tím není vyloučeno, neboť vyvlastňovaným obstaraná znalecká zjištění mohou přijít kupříkladu s jinou, přesnější kategorizací dotčených nemovitostí nebo jiným rozsahem aplikovatelných srážek na daný případ – jen na něj rozhodně nedopadá žádný kvantitativní rozdíl v tom, jestli vyvlastnitel použije při umisťování vedení kabel typu AES nebo kabel typu AYKY.

Neseznámení s novými podklady, zohlednění tvrzení po koncentraci a zohlednění skutečností nevyplývajících ze spisu

34. Žalovaný dále podle žalobce pochybil tím, že v napadeném rozhodnutí odkázal na vyjádření vyvlastnitel k podanému odvolání, v němž měl tento zmínit odchylku realizace stavby v řádu cm. Žalobce ale nebyl podle svého tvrzení s tímto vyjádřením seznámen před vydáním napadeného rozhodnutí a současně se jednalo o vyjádření učiněné až po koncentraci řízení. Žalovaný pak v napadeném rozhodnutí konstatoval, že vyvlastnitelem uvedená odchylka je s ohledem na její rozsah v řádu několika jednotek cm nepodstatná a s ohledem na provedený mechanismus výkopu přípustná. Takový postup je však podle žalobce porušením procesních předpisů, neboť mu po celé vyvlastňovací řízení nebylo známo, že dojde k odchylce u výkopové části (vyvlastnitel nekonkrétně tvrdil jen možnou odchylku u protlakové části). Současně žalobci není jasné, jak přišel žalovaný k odchylce v řádu jednotek cm, tj. zda z vyjádření vyvlastnitel (pak ale vycházel z tvrzení učiněného po koncentraci, s jehož obsahem navíc nebyl žalobce seznámen), nebo zda rozhodoval na základě skutečností, které nemají oporu ve správním spisu. Má-li být nadto odchylka v řádu jednotek cm, není žalobci zřejmé, proč bylo rozhodnuto o vyvlastnění v šíři 1 m.
35. Žalovaný ve vyjádření k žalobě namítl, že žalobce vytrhává věty z kontextu a následně jimi ve své argumentaci manipuluje. V napadeném rozhodnutí totiž žalovaný pouze reagoval na tvrzení žalobce, že může dojít k odchylce, a to tak, že možnost jejího vzniku uznal, avšak s ohledem na její rozsah v řádech cm ji neshledal jako nepřípustnou. Seznamovat žalobce s vyjádřením vyvlastnitel k odvolání nepovažoval žalovaný za potřebné, neboť z něj v napadeném rozhodnutí nevycházel, a nadto žalobce neprokázal, jak se tato skutečnost mohla dotknout jeho hmotných práv. Žalovaný vycházel zejména z podaného odvolání žalobce, z vyjádření účastníků řízení v průběhu řízení před vyvlastňovacím úřadem a z žádosti, která byla doložena dalšími podklady. Jako příklad zmínil protokol vyvlastňovacího úřadu ze dne 19. 6. 2024, č. j. MeUVM 072306/2024, ve kterém lze nalézt vyjádření vyvlastnitel k možné odchylce při provádění protlaku.

36. Vyvlastnitel ve vyjádření k žalobě uvedl, že skutečnost, že si žalobce nezjistil obsah jeho vyjádření k odvolání, není žádným porušením procesních práv žalobce. Dále uvedl, že se pouze vyjadřoval k odvolací námitce žalobce zpochybňující soulad geometrického plánu pro věcné břemeno s územním rozhodnutím a následným provedením stavby v terénu. Dále dodal, že odchylkou zde je – z povahy věci – míněno odchýlné umístění podzemního kabelu při jeho ukládání protlakem pod terénem oproti situačnímu výkresu stavby, jak byla povolena územním rozhodnutím. Tato odchylka v rozsahu jednotek cm nemá vliv na žádná práva a povinnosti žalobce ani zřízené věcné břemeno.
37. Žalobní bod není důvodný.
38. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že žalobce v odvolání proti rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu namítl, že nelze posoudit, zda rozsah stanovený geometrickým plánem odpovídá územnímu rozhodnutí, přičemž vytkl vyvlastňovacímu úřadu, že se k této otázce vyjádřil jen obecně a tuto námitku tak nevypořádal. Z projektové dokumentace podle něj nelze seznat, kde má být stavba přesně umístěna, přičemž vyvlastňovací úřad neuvedl jediný konkrétní výkres, ze kterého by vyplývalo přesné umístění stavby. Dále namítl, že vyvlastnitel navrhl rozsah omezení v šíři 1 m z důvodu odchylek u části protlaku, takže zjevně není schopen dodržet přesné umístění sítě dle územního rozhodnutí.
39. Žalovaný na str. 8 napadeného rozhodnutí k této námitce s odkazem na § 92 odst. 1 stavebního zákona uvedl, že územním rozhodnutím stavební úřad schvaluje navržený záměr, vymezí pozemky pro jeho realizaci apod, což bylo naplněno pravomocným územním rozhodnutím ze dne 18. 8. 2022, č. j. MeUVM 154467/2022, kterým byla ověřena předložená projektová dokumentace, autorizovaná autorizovaným inženýrem pro technologická zařízení staveb ČKAIT 1300900, jejíž součástí jsou i výkresy vyznačující trasu projednávané stavby, přičemž tato projektová dokumentace byla shledána souladnou s vyhláškou č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb. Dále pokračoval, že konkrétní umístění stavby, sloužící pro skutečné umístění stavby, je pak stanoveno výše zmiňovaným geometrickým plánem, přičemž soulad tohoto geometrického plánu s umístěním stavby dle územního rozhodnutí shledal vyvlastňovací úřad jako souladný a tento soulad ověřil i žalovaný. Rovněž dodal, že žalobce ani neposkytl žádné tvrzení či důkaz k prokázání tvrzení, že by geometrický plán byl v rozporu s umístěním stavby dle územního rozhodnutí.
40. Ve vztahu k odchylce žalovaný uvedl, že ta je s ohledem na její rozsah v řádech několika jednotek cm nepodstatná a s ohledem na provedený mechanismus výkopu přípustná. Následně pak uzavřel, že neshledal, že by rozsah omezení vlastnického práva odvolatele v rozsahu 1 m byl stanoven nad nezbytný rozsah pro dosažení účelu vyvlastnění, když stavba se bude nacházet na pozemcích, které jsou vedeny jako ostatní plocha a lesní pozemek, a kabel bude veden jako podzemní. Rozsah omezení vlastnického práva žalobce tak označil za souladný s vyvlastňovacím zákonem.
41. Krajský soud dospěl s ohledem na zjištěný obsah odvolání a napadeného rozhodnutí k závěru, že k namítané procesní vadě s vlivem na zákonnost napadeného rozhodnutí nedošlo. S žalobcem namítanou nejasností o přesném umístění stavby se žalovaný přesvědčivě vypořádal odkazem na projektovou dokumentaci stavby, jež je nedílnou součástí územního rozhodnutí, přičemž proti této argumentaci neuplatnil žalobce v žalobě žádné konkrétní námítky. Dále soud souhlasí s žalovaným, že z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že obsah vyjádření vyvlastnitel

nesloužilo jako podklad vydání rozhodnutí, a dále shodně s žalovaným ve vztahu k tomuto žalobnímu bodu postrádá tvrzení o tom, jaký vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí mohlo neseznámení žalobce s předmětným vyjádřením vyvlastnítele mít a jak se vůbec mohlo dotknout jeho hmotných práv.

42. Shodně s vyvlastnítelem krajský soud uvádí, že konstatování žalovaného na str. 8 napadeného rozhodnutí, že možnost odchylky v řádu jednotek cm při umisťování podzemního vedení v terénu nelze vyloučit, nepředstavuje žádné novum po koncentraci, které by porušovalo procesní práva žalobce, nýbrž se jedná jen o popis možné budoucí stavební reality, která svým marginálním rozsahem není s to právní sféru žalobce negativně ovlivnit. Zmínění možné odchylky v řádu jednotek cm tak bylo žalovaným uvedeno pouze pro zdůraznění, že možná odchylka nebude v řádech několika metrů, v důsledku čehož by mohlo dojít k realizaci stavby mimo rozsah stanovený územním rozhodnutím, případně mimo rozsah omezení vlastnického práva žalobce.

Rozhodnutí o rozsahu omezení v rozporu s obsahem spisu

43. Dále žalobce namítl, že vyvlastnitel navrhl rozsah omezení u výkopové části v šíři 1 m z důvodu nutnosti zohlednit nejen stavbu samotnou, ale i její provádění (manipulační prostor pro pohyb dělníků, strojů, uložení materiálu), což akceptoval i vyvlastňovací úřad ve výroku I. svého rozhodnutí, avšak žalovaný v rozporu s tím odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že je vyvlastňován pouze rozsah, který je nutný pro samotnou stavbu. Pokud by mělo platit tvrzení žalovaného, pak je podle žalobce zřejmé, že bylo u výkopové části omezeno jeho vlastnické právo ve větším rozsahu, než je pro samotnou stavbu nutné.
44. Podle žalovaného však není argumentace správních orgánů stran rozsahu v šíři 1 m rozporná. V protokolu ze dne 19. 6. 2024, č. j. MeUVM 072306/2024 je uvedeno, že rozsah v šíři 1 m je určen ke stavebním pracím, a nikoliv k pohybům dělníků, takže je jeho názor v souladu se správním spisem.
45. Podle vyvlastnítele žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí jen upozornil na to, že předmětem vyvlastňovacího řízení není řešení oprávnění pohybu dělníků při výstavbě zařízení distribuční soustavy. Je tomu tak proto, že toto oprávnění vyplývá vyvlastniteli přímo z § 25 odst. 3 písm. f) energetického zákona.
46. Žalobní bod není důvodný.
47. Žalovaný reagoval na námítky týkající se rozsahu omezení u výkopové části na str. 8 napadeného rozhodnutí, a to zcela dostatečně. Krajský soud souhlasí s žalovaným, že argumentace správních orgánů není rozporná a že s ohledem na obsah protokolu ze dne 19. 6. 2024, který je obsahem správního spisu, je vypořádání se žalovaného s námitkou žalobce v souladu s obsahem správního spisu.
48. Podle § 25 odst. 3 písm. f) energetického zákona má provozovatel distribuční soustavy právo *vstupovat a vjíždět na cizí nemovitosti v souvislosti se zřizováním, obnovou a provozováním distribuční soustavy*.
49. Krajský soud souhlasí s vyvlastnítelem v tom, že z napadeného rozhodnutí nelze dovozovat, že by jím žalovaný vyloučil zahrnutí provádění výstavby zařízení distribuční soustavy z obsahového vymezení věcného břemene, jakož i v tom, že by vyloučení provádění stavby bylo nedůvodným zúžením žádosti vyvlastnítele o omezení vlastnického práva žalobce za

účelem zřízení a provozování zařízení distribuční soustavy, neboť provádění výstavby je totiž inherentní součástí procesu zřízení.

Ochranné pásmo

50. Podle žalobce pochybily správní orgány i tím, že nezohlednily ochranné pásmo vedení, které také omezuje vlastnické právo (což již zákonodárce promítl do § 170 odst. 3 nového stavebního zákona), čímž má vliv na obsah a rozsah omezení, náhradu za omezení a posouzení podle principu proporcionality. Ustanovení § 96 odst. 13 energetického zákona lze podle žalobce aplikovat pouze na smluvní zřízení věcného břemene, při němž smluvní strany existenci ochranného pásma přizpůsobují obsah smlouvy, zejména výši náhrady za omezení. Aplikace tohoto ustanovení na vyvlastnění by byla ústavně nekonformní (rozporné s čl. 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod), neboť by vyvlastnění bylo prováděno v nižším rozsahu, než skutečně dochází k omezení vlastnického práva, náhrada za vyvlastnění by nezohledňovala skutečné omezení vlastnického práva, vlastník stavebního pozemku, na němž by se nenacházela stavba samotná, by se nemohl bránit ve stavebním řízení a ani by nebyl účastníkem vyvlastňovacího řízení a v rámci aplikace principu proporcionality by nepřihlížením k ochrannému pásmu vůbec nebyl posuzován konflikt veřejného zájmu a skutečného omezení a zachování práv vyvlastňovaného.
51. Žalovaný na str. 9 napadeného rozhodnutí k obsahově shodné námitce žalobce uvedl, že se podle § 96 odst. 13 energetického zákona při zřizování věcného břemene umožňujícího využití cizí nemovitosti nebo její části pro účely uvedené v tomto zákoně nepřihlíží k rozsahu ochranného pásma a bezpečnostního pásma zřizované stavby. Jazykový výklad tohoto ustanovení podle žalovaného jednoznačně svědčí pro závěr, že ochranné a bezpečnostní pásmo zřizované stavby není možné brát ve vyvlastňovacím řízení v úvahu.
52. Vyvlastnitel ve vyjádření k žalobě uvedl, že žalobcem požadované zahrnování ochranných pásem do řízení o omezení vlastnického práva odporuje ustálené rozhodovací praxi správních soudů. Ochranné pásmo zařízení distribuční soustavy je podle něj objektivně realizovaným předmětem ochrany veřejných zájmů (bezpečnost, ochrana zdraví a života, ochrana životního prostředí apod.), nezávislým na vůli nebo konkrétních potřebách provozovatele distribuční soustavy, a zároveň se nekryje s rozsahem věcného břemene, o jehož zřízení vyvlastnitel ve vyvlastňovacím řízení usiloval za účelem zřízení a provozu zařízení distribuční soustavy v nemovitostech žalobce v režimu § 25 odst. 4 energetického zákona. K omezením práv žalobce z existence veřejnoprávního institutu ochranného pásma dochází bez vůle a přičinění vyvlastnitele, a to již právní mocí rozhodnutí o umístění stavby příslušného zařízení, tj. ještě před započítáním výstavby.
53. Dále vyvlastnitel doplnil, že vznikne-li z existence ochranného pásma vlastníkově dotčeného pozemku omezení v jeho užívání nebo újma na majetku, je podle civilní judikatury pro správné určení pasivně věcně legitimovaného subjektu z povinnosti případnou náhradu za takové omezení vlastnického práva uhradit podstatné, zda ochranné pásmo existuje toliko k ochraně veřejného zájmu, aniž by z jeho zřízení profitoval konkrétní subjekt, pak je pasivně věcně legitimovaným stát, či zda je ochranné pásmo sice zřízeno veřejnoprávními předpisy k ochraně veřejného zájmu, ale slouží k tvorbě zisku či ke garanci užívacích práv osoby, v jejíž prospěch je zřízeno, pak bude pasivně věcně legitimovanou osoba, v jejíž prospěch bylo ochranné pásmo zřízeno či v jejíž prospěch ochranné pásmo slouží. V posuzovaném případě se přitom jedná o první případ, neboť ochranné pásmo zřízené podle § 46 energetického zákona slouží k ochraně života, zdraví a majetku třetích osob před zásahy vymezenými odst.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

8 až 15 tohoto ustanovení, které by mohly ohrozit bezpečnost a stabilitu v budoucnu umístěného zařízení distribuční soustavy, a žádný zisk vyvlastniteli negeneruje ani nezaručuje a neslouží ani ke garanci užívacích práv provozovatele distribuční soustavy k dotčeným pozemkům žalobce, k níž slouží jen soukromoprávní věcné břemeno zřízení v souladu s podmínkami § 25 odst. 4 energetického zákona v řešeném vyvlastňovacím řízení.

54. Žalobní bod je nedůvodný.
55. Podle § 46 odst. 1 věty druhé energetického zákona *ochranné pásmo vzniká dnem nabytí právní moci rozhodnutí o povolení záměru podle stavebního zákona, a pokud není takové povolení vyžadováno, potom dnem uvedení zařízení elektrizační soustavy do provozu.*
56. Podle § 96 odst. 13 energetického zákona *při zřizování věcného břemene umožňujícího využití cizí nemovitosti nebo její části pro účely uvedené v tomto zákoně se nepřihlíží k rozsahu ochranného pásma a bezpečnostního pásma zřizované stavby.*
57. Jazykový výklad citovaného § 96 odst. 13 energetického zákona vede k jedinému možnému závěru, a to závěru o nemožnosti vyvlastňovacího úřadu přihlížet ve vyvlastňovacím řízení k rozsahu ochranného pásma. Jazykový výklad má přitom svou nezastupitelnou roli, neboť především jeho prostřednictvím právo přibližuje regulaci běžným adresátům. Ústavní soud ve stanovisku pléna ze dne 21. 5. 1996, sp. zn. Pl. ÚS-st. 1/96 (ST 1/9 SbNU 471) uvedl, že v případě aplikace „*právního ustanovení nutno prvotně vycházet z jeho doslovného znění. Pouze za podmínky jeho nejasnosti a nesrozumitelnosti (umožňující např. více interpretací), jakož i rozporu doslovného znění daného ustanovení s jeho smyslem a účelem, o jejichž jednoznačnosti a výlučnosti není jakákoli pochybnost, lze upřednostnit výklad e ratione legis před výkladem jazykovým*“. Doslovné znění vykládaného ustanovení je přitom podle krajského soudu zcela jasné a srozumitelné a více interpretací (např. směřujících k závěru, že jej lze uplatnit jen na smluvní zřízení věcného břemene, jak dovozuje žalobce) nepřipouští.
58. Jak vyplývá z citovaného § 46 odst. 1 věty druhé energetického zákona, vzniká ochranné pásmo již právní mocí rozhodnutí o umístění stavby příslušného zařízení, tj. ještě před započítáním výstavby, takže k omezením práv žalobce z existence veřejnoprávního institutu ochranného pásma dochází bez vůle a přičinění vyvlastnitelů.
59. Vyvlastnitel ve svém obsáhlém vyjádření k této otázce správně konstatoval, že ochranné pásmo je veřejnoprávním omezením vlastnického práva žalobce založené *ex lege*, jež nelze zaměňovat s výkonem konkrétních práv vyvlastnitelů založených § 25 odst. 3 písm. e) a f) energetického zákona. Případná omezení obvyklého užívání nemovitostí ve vlastnictví žalobce vyplývající ze samotné existence ochranného pásma (limitů k nakládání s majetkem dotčeným ochranným pásmem upraveným v § 46 odst. 8 až 15 energetického zákona) nemají kauzální souvislost s výkonem práv vyvlastnitelů vyplývajících ze zřízeného věcného břemene. Omezení vlastnického práva dané existencí ochranného pásma nevychází, resp. nemá a ani nemůže mít základ ve věcném břemeni, které je zřizováno ve vyvlastňovacím řízení, jak se mylně domnívá žalobce. Institut omezení vlastnického práva věcným břemenem a ochranným pásmem jsou podle krajského soudu na sobě nezávislé a nelze je směšovat, přičemž z žádného zákonného ustanovení nevyplývá, že by věcné břemeno zřizované ve vyvlastňovacím řízení mělo kopírovat rozsah již existujícího ochranného pásma zařízení distribuční soustavy.

60. Vyvlastnitel také přiléhavě odkázal na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 30. 1. 2023, č. j. 16 A 37/2022-103, s jehož závěry uvedenými v odst. 72 až 74, které vyvlastnitel citoval, se krajský soud ztotožňuje.
61. Pro úplnost k této námitce krajský soud uvádí, že se ztotožňuje s vyvlastnitelem i v tom, že žalobce v žalobou graficky znázorněných příkladech nepřípadně odkázal na stavební zákon, neboť vyvlastnitel nezakládá účel vyvlastnění dle stavebního zákona, ale dle § 2 odst. 2 písm. a) bodu 1. a § 3 odst. 2 energetického zákona, a dále se žalobce mylí, dovozuje-li, že subjekt dotčený pouze ochranným pásmem, ale nikoli již věcným břemenem, by se proti povolení záměru nemohl bránit v povolovacím řízení před stavebním úřadem, neboť takový subjekt je účastníkem povolovacího řízení jako dotčený vlastník sousedících pozemků a příslušný stavební úřad je povinen se vypořádat s jeho případnými námitkami.

Možnost dosáhnout účelu vyvlastnění jinak – nepřezkoumatelnost rozhodnutí

62. Dále žalobce namítl, že správní orgány provedly nepřípustný extenzivní výklad § 3 odst. 7 zákona o urychlení výstavby, který sice znemožňuje vyvlastňovanému požadovat ve vyvlastňovacím řízení změnu stavby, jež by byla v rozporu se stavebním povolením, nezabývá jej však práva namítnout, že lze účelu dosáhnout jinak (např. v jiné trase, či jiným technickým řešením), čemuž odpovídá povinnost vyvlastňovacího úřadu takovou námitku přezkoumat. Pokud pak vyvlastňovací úřad dospěje k závěru, že požadovaného účelu lze dosáhnout jinak, méně invazivním zásahem a způsobem, který však není v souladu se stavebním povolením, musí žádost vyvlastnitel pro nesplnění podmínek pro vyvlastnění zamítnout. Výklad předmětného ustanovení zastávaný správními orgány je podle žalobce ústavně nekonformní, neboť nedbá ochrany soukromých práv, zbavuje žalobce možnosti jakéhokoli přezkumu (ve stavebním řízení je stavební úřad vázán žádostí a projektovou dokumentací a souhlas vlastníka se nevyžaduje a ve vyvlastňovacím řízení by byla námitka nepřípustná) a je v rozporu i s jeho výslovným zněním, podle něhož se nepřihlíží k námitce „požadující změnu stavby“, již však žalobce nepožadoval. Povinnost posoudit možnost dosažení účelu vyvlastnění jiným způsobem vyplývá i z rozsudku NSS sp. zn. 7 As 70/2021. V posuzované věci jde přitom podle žalobce o do očí bijící nepřípustný zásah do jeho vlastnického práva tím, že stavba není vedena po hranici pozemku parc. č. X, nýbrž jej křížuje. Vyvlastnitel tak zřetelně zvolil pro sebe nejlevnější variantu a správní orgány nepřihlédly k žalobcem navrženým dvěma alternativními trasami s nižším zásahem do soukromých práv, což činí napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným.
63. Ve vyjádření k žalobě žalovaný odmítl argumentaci žalobce, že by vedení stavby v jiné trase bylo změnou stavby, která by byla v souladu s vydaným územním rozhodnutím na danou stavbu. Dle žalovaného je výklad § 3 odst. 7 zákona o urychlení výstavby zcela jednoznačný a vedená polemika ze strany žalobce irelevantní. Podle žalovaného již není ve vyvlastňovacím řízení prostor posuzovat, zda vedení stavby v jiné trase, jak navrhuje žalobce, čemuž přisvědčuje i judikatura. Vyvlastnitel podle něj dostatečně doložil, proč je navržená stavba co nejvíce šetrná k právům žalobce, kdy dopady této stavby eliminuje především vedením protlaku na pozemcích žalobce. Zároveň je dle žalovaného nutné nahlížet na stavbu v celém jejím rozsahu, a nikoliv pouze na tu část, která dopadá do práv žalobce.
64. Žalobce v replice namítl, že judikatura zmiňovaná žalovaným již byla překonána rozsudkem NSS ze dne 20. 5. 2024, č. j. 6 As 11/2024-26.

65. Vyvlastnitel označil výklad žalobce za účelovou dezinterpretaci zákona, jenž jasně označuje požadavek změny trasy za nepřipustný. Podle vyvlastnitelů bude vždy existovat jiná hypoteticky možná trasa, třeba i s oklikou několika kilometrů, která zasáhne desítky či stovky jiných vlastníků nemovitostí. Důsledkem žalobcova výkladu by tak byl podle vyvlastnitelů absurdní stav, kdy by vyvlastnitel znovu získával veřejnoprávní povolení pro tuto novou trasu, načež by v novém vyvlastňovacím řízení některý z vyvlastňovaných opět vymyslel jinou trasu a úspěšně uplatnil námitku (aniž by opět kohokoli nutil změnit řešenou liniovou stavbu, jen žádal zamítnutí žádosti o vyvlastnění), proces by se opět opakoval. Obsahem, smyslem a účelem § 3 odst. 7 zákona o urychlení výstavby je podle něj vyloučit požadavek na změnu trasy liniové stavby ve vyvlastňovacím řízení, takže se vyvlastňovaný ve vyvlastňovacím řízení již nemůže domáhat, aby trasa liniové stavby vedla jinudy. Tuto záležitost měl vyvlastňovaný řešit v povolovacím řízení před stavebním úřadem. Vyvlastňovaný je vždy účastníkem povolovacího řízení před stavebním úřadem a může v tomto řízení vždy uplatňovat námitky týkající se nepřiměřeného omezení jeho práv a chráněných zájmů. Tvrzení žalobce, že stavební úřady zkoumají v povolovacích řízeních podle stavebních předpisů jen soulad s veřejnoprávními předpisy, odporuje jak znění § 92 odst. 2 starého, tak § 193 odst. 1 písm. f) nového stavebního zákona. Žalovaný tudíž podle vyvlastnitelů postupoval správně, když nepřipustné námitky žalobce nerefletoval. Žalobce nemůže požadovat změnu trasy zařízení distribuční soustavy ve vyvlastňovacím řízení ani za použití „sofistiky“, že změnu liniové stavby sám vyvlastňovaný přeci nepožaduje – jen tato stavba může vést i jinudy, a proto vyvlastňovací úřad musí žádost vyvlastnitelů zamítnout.
66. Žalobní bod je nedůvodný
67. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že žalobce v námitkách proti vyvlastnění (bod 8) uváděl, že již v územním rozhodnutí namítal, že zamýšlený záměr lze realizovat v jiné trase, a to přes pozemky parc. č. XB a XC, což jsou pozemek s komunikací a nevyužívaný pás v zastavěném území mezi stavbou a živým plotem v průmyslové zóně), a dále po pozemcích ve vlastnictví města. Tuto alternativní trasu označil za přístupnější a mnohem méně omezující vlastnická práva soukromých osob a méně poškozující krajinu. Vyvlastnitel navrhovaná trasa totiž podle něj vede v plochách zeleně, v lesních a zemědělských plochách, čímž zbytečně dochází k rozšiřování distribuční soustavy mimo zastavěné území a zbytečnému zatěžování krajiny. Za jediný důvod takového postupu pak označil žalobce nižší nákladovost pro vyvlastnitelů, což však nemůže být měřítkem pro omezení vlastnických práv vyvlastňovaného. Dále pak také namítl, že i v rámci jeho pozemku parc. č. XA existuje méně invazivní trasa po jeho hranicích, zatímco dle návrhu má být jeho pozemek zařízením distribuční soustavy křížován. Vyvlastňovací úřad ve svém rozhodnutí k této námitce odkázal na § 3 odst. 7 zákona o urychlení výstavby, který podle něj znemožňuje přihlídnout k námitce požadující změnu stavby, pokud by tato byla v rozporu s územním rozhodnutím, dále identifikoval územní rozhodnutí, jímž byla v posuzované věci stavba pravomocně umístěna a s odkazem na rozsudek NSS ze dne 29. 8. 2017, č. j. 8 As 187/2016-51 uvedl, že otázka umístění stavby nemůže být předmětem vyvlastňovacího řízení. Také uvedl, že žalobce měl možnost brojit proti územnímu rozhodnutí opravným prostředkem, což také učinil, a následně i žalobou.
68. Žalobce v odvolání proti rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu namítl nesprávný výklad § 3 odst. 7 urychlovacího řízení ze strany úřadu shodně jako v žalobě. Žalovaný pak na str. 9 a 10 napadeného rozhodnutí uvedl, že s žalobcovým výkladem předmětného ustanovení, dle Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

kterého by bylo možné ve vyvlastňovacím řízení opětovně otevřít možnosti umístění stavby, když § 3 odst. 7 zákona o urychlení výstavby jednoznačně stanoví, že v řízení o vyvlastnění se k námitce vyvlastňovaného požadující změnu stavby, která by byla v rozporu s územním rozhodnutím, společným povolením nebo rozhodnutím o povolení záměru, nepřihlíží. Navržením stavby v jiné trase by podle žalovaného bezesporu ke změně stavby v rozporu s územním rozhodnutím ze dne 18. 8. 2022 došlo.

69. Podle § 3 odst. 7 zákona o urychlení výstavby *v řízení o vyvlastnění se nepřihlíží k námitce vyvlastňovaného požadující změnu stavby, pokud by taková změna byla v rozporu s územním rozhodnutím, společným povolením nebo rozhodnutím o povolení záměru.*
70. Krajský soud předně uvádí, že citované ustanovení bylo do zákona o urychlení výstavby doplněno zákonem č. 465/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací (liniový zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, a to s účinností od 1. 1. 2024. Na posuzovaný případ vyvlastňovacího řízení zahájeno žádostí ze dne 16. 4. 2024 tedy toto ustanovení dopadalo. Dále soud (viz stránky www.psp.cz) zjistil, že tato novela byla projednána jako sněmovní tisk č. 410, přičemž pozměňovací návrh formulující nový odstavec § 3 předložil Garanční hospodářský výbor ve sněmovním tisku 410/3 pod č. 34. Zdůvodnění tohoto pozměňovacího návrhu však krajský soud v dostupných materiálech nedohledal.
71. To však nebrání krajskému soudu předmětné ustanovení podrobit výkladu. Jak již soud uvedl výše, základní interpretační metodou je gramatický výklad, který podle krajského soudu svědčí závěru učiněnému správními orgány i vyvlastnitelem, že námitka vyvlastňovaného požadující změnu stavby, pokud by taková změna byla v rozporu s územním rozhodnutím, není ve vyvlastňovacím řízení přípustná. Krajský soud přitom s žalovaným ztotožňuje v závěru, že námitka nezákonnosti vedení trasy liniové stavby podle územního rozhodnutí je námitkou požadující změnu stavby, ať by byla vyvlastňovaným formulována jakkoli, tj. i nikoli jako výslovný požadavek na změnu trasy, nýbrž jako požadavek na zamítnutí žádosti vyvlastnítelem.
72. V rozsudku ze dne 20. 5. 2024, č. j. 6 As 11/2024-26, jímž žalobce argumentoval v replice, NSS shrnul dosavadní judikaturu týkající posuzování alternativních variant stavebního záměru. V odst. 11 tohoto rozsudku uvedl: „*Je pravdou, že starší judikatura Nejvyššího správního soudu vycházela obecně z toho, že ve vyvlastňovacím řízení není prostor pro posuzování, zda existují varianty řešení stavebního záměru, a pokud měl vlastník pozemků námitky vůči trase stavby, měl je uplatnit v územním řízení (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 10. 2017, č. j. 1 As 361/2016-75, odst. 34, ze dne 29. 8. 2017, č. j. 8 As 187/2016-51, ze dne 16. 7. 2015, č. j. 7 As 105/2015-47 a ze dne 11. 8. 2021, č. j. 2 As 317/2020-41). Tyto závěry však byly v podstatné míře modifikovány právě rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2020, č. j. 6 As 171/2020-66, ve kterém Nejvyšší správní soud zdůraznil, že aby bylo možné přistoupit k zásahu do vlastnického práva vyvlastňovaných, musí být naplněna podmínka subsidiarity. Ta přitom nebude naplněna v případě, že existuje alternativní varianta záměru, která buď nezasahuje do práv vlastníků pozemků nebo do práv zasahuje v menší míře. Správní orgány pak mají minimálně povinnost vysvětlit, proč alternativní trasa navrhaná vyvlastňovanými osobami není uskutečnitelná nebo nevede k menšímu zásahu do práv. Tento obecný závěr byl následně vyložen v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 11. 2021, č. j. 10 As 365/2021-94, kde Nejvyšší správní soud upozornil*

na to, že v předchozí věci rozhodoval v poměrně neobvyklé skutkové situaci (za existence variantní projektové dokumentace), přičemž výše uvedené závěry by měly být vykládány a aplikovány právě v tomto specifickém kontextu. Dle navazující judikatury nadále platí, že je ve vyvlastňovacím řízení nutné vypořádat kvalifikované námitky vlastníků pozemků poukazující na možnost alternativní varianty realizace záměru (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2021, č. j. 7 As 70/2021-29, ze dne 28. 7. 2021, č. j. 1 As 176/2019-53, ze dne 22. 4. 2022, č. j. 4 As 375/2021-77, ze dne 21. 7. 2022, č. j. 10 As 166/2022-93, ze dne 29. 11. 2023, č. j. 7 As 177/2023-29, a ze dne 11. 1. 2024, č. j. 7 As 249/2022-28). V posledně citovaném rozsudku Nejvyšší správní soud s odkazem na předchozí judikaturu dospěl k závěru, že vyvlastňovací orgány „nemají povinnost podrobně vyhodnotit každou v úvahu přicházející alternativní trasu (či umístění) veřejně prospěšné stavby, které se vyvlastňovací řízení týká. Jejich úkolem je však přesvědčivě zdůvodnit, z jakých důvodů nelze realizovat kvalifikovaný relevantní návrh konkrétního alternativního řešení, zvláště pak lze-li podle tohoto návrhu využít stejně dobře pozemků státu, obce, vyvlastnítele, respektive subjektů, u kterých lze presumovat zájem na vybudování dané veřejně prospěšné stavby. Nemusí se přitom nutně jednat o návrh zpracovaný formou projektové dokumentace (srov. rozsudky tohoto soudu ze dne 17. 6. 2021, č. j. 7 As 70/2021-29 a ze dne 22. 4. 2022, č. j. 4 As 375/2021-77). Požadavek na míru kvalifikovanosti návrhu by měl sledovat povahu stavby. Se zvyšujícími se požadavky na posouzení vlivu stavby na okolí (a zásah do práv) a její technické řešení souvisí i rostoucí důraz na odbornost nabízeného alternativního návrhu. Zajisté se na první pohled nabízí jiná míra odbornosti a technické dostatečnosti návrhu alternativního řešení vedení vysokého napětí (sloupů) oproti stavbě dálnice či vodního díla.“ (bod 16). Ostatně i v rozsudku ze dne 7. 9. 2023, č. j. 2 As 181/2023-57, na jehož základě stěžovatel formuluje svoji hlavní kasační námitku, Nejvyšší správní soud připustil, že v některých situacích je možné alternativní varianty záměru ve vyvlastňovacím řízení posuzovat.“

73. NSS tedy vyložil stávající právní úpravu a judikaturu tak, že správní orgány mají ve specifických případech povinnost odůvodnit naplnění hlediska veřejného zájmu na realizaci záměru v navržené podobě. Současně je však třeba uvést, že NSS vykládal právní úpravu starší (rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu bylo vydáno v říjnu 2021 a rozhodnutí odvolací v lednu 2022), tudíž logicky nemohl na § 3 odst. 7 zákona o urychlení ve znění účinném od 1. 1. 2024 jakkoli reagovat.
74. Na toto nové ustanovení však již reagoval Krajský soud v Ostravě v rozsudku ze dne 25. 11. 2025, č. j. 38 A 7/2025-52, jenž aproboval závěr vyvlastňovacího úřadu o nepřipustnosti námitky týkající se možnosti alternativních řešení záměru dálnice, které by se nedotkly pozemku vyvlastňovaného. Tento závěr pak za správný označil i NSS v odst. 17 rozsudku ze dne 11. 2. 2026, č. j. 2 As 292/2025-32.
75. V posuzované věci pak považuje krajský soud za klíčovou skutečnost i to, že jakkoli v územním řízení prvostupňový stavební úřad v rozhodnutí ze dne 18. 8. 2022 odbyl námitky žalobce proti trase vedení stavby jen odkazem na dispoziční zásadu, jenž neumožňuje stavebnímu úřadu překročit obsah žádosti stavebníka a navrhopvat či vnucovat mu umístění stavby jinde, odvolací stavební úřad v rozhodnutí ze dne 5. 12. 2022, č. j. KUZL 91683/2022, konkrétně na str. 11, podrobně zdůvodnil, proč považuje tuto námitku za nedůvodnou. Pokud žalobce proti tomuto závěru nebrojil žalobou ve správním soudnictví, zbavil se tím ochrany svých práv, což však nelze vytýkat žalovanému.
76. Lze uzavřít, že žalovaným zaujatý výklad § 3 odst. 7 zákona o urychlení výstavby je správný, námitky žalobce proti trase vedení stavby tento uplatnil v územním řízení, kde se s nimi

odvolací správní orgán vypořádal, a tudíž vyvlastňovací úřad již nebyl povinen (ani oprávněn) s těmito námitkami ve vyvlastňovacím řízení zabývat.

Neprokázání potřeby tvrzeného účelu vyvlastnění

77. Posledním žalobním bodem žalobce namítl, že vyvlastnitel neprokázal potřebnost jím tvrzeného účelu vyvlastnění.
78. Krajský soud zjistil, že žalovaný se k obsahově stejné námitce vyjádřil na str. 10 napadeného rozhodnutí. Uvedl, že zřízení přípojky za účelem posílení stávající distribuční soustavy je v souladu s energetickým zákonem, který vyvlastniteli ukládá povinnost zajištění distribuce elektřiny okruhu zájemců, k čemuž dodal, že o to více uvedené platí v dnešní době, kdy jsou v důsledku připojování fotovoltaických elektráren kapacity stávající sítě vyčerpávány či překračovány, a bez posílení stávající distribuční soustavy může dojít k jejich nepřiměřenému zatěžování. Znovu pak zdůraznil, že stavba bude provedena protlakem pod pozemkem odvolatele pouze s částečným výkopem, jeho pozemky jsou vedeny jako orná půda a lesní pozemek, v důsledku čehož neshledal zásah do práv žalobce neproporcionálním.
79. V žalobě žalobce uvedl, že pro posouzení otázky konfliktu práv, principu proporcionality a zvažování alternativ je významný i samotný účel stavby, jímž v posuzovaném případě není zřízení nových připojení, nýbrž pouze propojení stávajících sítí. Vyvlastnitelem uvedené důvody pro toto propojení (zvýšení a bezpečnosti dodávky elektrické energie a možné „přenesení výkonu“ z méně vytížené linky VN 229 do přetížené linky VN 242) jsou ale podle žalobce jen obecná a ničím nedoložená tvrzení, a tudíž ani nebylo možné posoudit, zda by účelu nebylo možné dosáhnout jinak nebo zda veřejný zájem na dosažení tohoto účelu převažuje nad zachováním dosavadních práv žalobce. Bez konkrétních tvrzení a důkazů nelze podle žalobce posoudit, zda vyvlastnitel skutečně propojení z jím tvrzených důvodů potřebuje, nebo chce jen ušetřit a nechce se mu opravovat stávající linku. Argumentoval-li žalovaný fotovoltaickými elektrárnami a vyčerpáním stávajících kapacit, pak podle žalobce lze stabilitu sítě zajistit např. i bateriovými uložišti či obdobnými zařízeními. Pro nedostatek tvrzení vyvlastnitel však nebylo možné dostatečnost takových alternativ posoudit. Závěrem pak žalobce odmítl, že by proporcionalitu zásahu do práv žalobce mohlo odůvodnit pouhé uvedení druhu předmětných pozemků, jež může mít vliv leda na výši náhrady za omezení vlastnického práva, nikoliv však na posouzení konfliktu práv.
80. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že ve vyvlastňovacím řízení se proti sobě střetlo právo vyvlastnitelů zajistit řádné a spolehlivé fungování distribuční soustavy vyplývající z § 25 odst. 1 energetického zákona s právem žalobce na nerušený výkon jeho vlastnického práva, a proto žalovaný tato práva poměřoval a dospěl k závěru, že se omezení vlastnického práva žalobce věcným břemenem vedení podzemního vedení VN a optické infrastruktury vzhledem k dosavadnímu využití pozemků ve vlastnictví žalobce jeví proporcionálním, přičemž ze strany vyvlastnitelů shledal snahu co nejvíce eliminovat zásah do vlastnických práv všech účastníků řízení.
81. Vyvlastnitel k této námitce odkázal na povinnosti provozovatele distribuční soustavy stanovené v § 25 odst. 1 písm. a) energetického zákona, které tento plní ex lege ve veřejném zájmu. Dále uvedl, že ve vyvlastňovacím řízení dostatečně podrobně popsal smysl řešeného účelu vyvlastnění – zajištění propojení více páteřních linek vedení vysokého napětí, které zásobují dotčenou lokalitu elektrickou energií, což posílá bezpečnost a stabilitu distribuční soustavy a zároveň umožní přesměrovat výkony z různě vytížených linek, a že pro tento Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

záměr získal územní rozhodnutí. Předmětem vyvlastňovacího řízení podle vyvlastnítele není přezkoumávání požadavků řízení a rozvoje distribuční soustavy v elektroenergetice.

82. Žalobní bod je nedůvodný.
83. Žalovaný se podle krajského soudu vypořádal s námitkou neprokázání potřebnosti účelu vyvlastnění dostatečně, přičemž argumentace negativními důsledky připojování fotovoltaických elektráren na kapacitu stávající sítě byla pouze doplňková, nikoli nosná, a tudíž krajský soud nepovažuje za smysluplné se jí blíže zabývat. Vyvlastnitel v kapitole III žádosti popsal potřebnost účelu vyvlastnění v dané věci velmi podrobně, přičemž tento popis nevzbuzuje žádné pochybnosti naznačované žalobcem tom, že by se snad měl vyvlastnitel jen snažit ušetřit a vyhýbat se možné opravě stávající linky. Ostatně samotná představa, že oprava stávající linky je dražší variantou než vybudování linky nové, není pravděpodobně odpovídající realitě. Závěr žalovaného, že zřízení přípojky za účelem posílení stávající distribuční soustavy je v souladu s energetickým zákonem, odpovídá § 25 odst. 1 písm. a) energetického zákona, podle nějž *provozovatel distribuční soustavy se zřetelem k využití energeticky účinných technologií zajišťuje spolehlivé provozování, obnovu a rozvoj distribuční soustavy na území vymezeném licencí* (zdůrazněno soudem). A krajský soud rovněž aprobejuje závěr žalovaného, že zájem na realizaci účelu vyvlastnění s ohledem na veřejný zájem na spolehlivé provozování a rozvoj distribuční soustavy převažuje nad individuálním zájmem žalobce na zachování jeho vlastnického práva bez omezení věcným břemenem.
84. Krajský soud se ztotožňuje s vyvlastnitelem v tom, že žádný právní předpis nezmocňuje vyvlastňovací úřady k tomu, aby posuzovaly koncepci rozvoje distribuční soustavy. Tyto úřady tak ve vyvlastňovacím řízení pouze hodnotí, zda vyvlastnitelem vymezený účel vyvlastnění realizovaný ve veřejném zájmu stanoveném zákonem převažuje nad partikulárním zájmem vyvlastňovaného na zachování jeho vlastnického práva bez omezení věcným břemenem.

D) Závěr a náhrada nákladů řízení

85. Jelikož soud shledal žalobní body nedůvodnými, žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
86. Je však třeba uvést, že podle § 28 odst. 1 zákona o vyvlastnění lze v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu přezkoumat pouze výroky podle § 24 odst. 3 téhož zákona, což jsou v posuzované věci výroky I. a III. rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu, zatímco výroky podle § 24 odst. 4 zákona o vyvlastnění, což je v posuzované věci výrok II. rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu, lze projednat jen v občanském soudním řízení. Jelikož byl v posuzovaném případě adresátem žaloby soud, který je jak soudem věcně příslušným k projednání žaloby ve správním soudnictví, tak i soudem věcně příslušným k projednání žaloby v občanském soudním řízení, senát 65 A bez procesního rozhodování (neformálně) předá ve vztahu k výroku II. rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu, tj. výroku o způsobu a výši náhrady za omezení vlastnického práva, věc senátu, jemuž o ní podle rozvrhu práce přísluší rozhodnout, tj. senátu 83 C Krajského soudu v Ostravě (srov. usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 21. 5. 2008, č. j. Konf 34/2007-15).
87. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá na jejich náhradu právo, neboť v řízení převážně úspěšnému žalovanému dle obsahu spisu žádné náklady v řízení nevznikly.

88. Osoba zúčastněná na řízení má podle § 60 odst. 5 s. ř. s. právo na náhradu jen nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním soudem uložené povinnosti, k čemuž ale nedošlo, proto soud rozhodl, že osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu nákladů řízení nemá.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu.

Olomouc 17. prosince 2025

JUDr. Michal Jantoš v. r.
předseda senátu